VERSLAG VAN RWANDAREIS AUGUSTUS 2026

We hadden al zoveel moois over Rwanda gehoord van zuster Dorien. Half augustus was het voor ons zover en konden we met eigen ogen Rwanda, de zuster gemeenschap Abaja ba Kristo, het mooie land Rwanda in al zijn facetten gaan bekijken en ervaren. Wat hebben we er zin in!

Op Schiphol ontmoeten we Jan Willem en Mieke, Arnoud en Anita, zuster Dorien en zuster Greet. Na een voorspoedige reis arriveren we laat in de avond op de luchthaven van Kigali. Zuster Marie Louise en zuster Berthe zijn er om ons daar allerhartelijkst te verwelkomen. We slapen de eerste nacht in het huis van de zusters in Kigali. Na een goede nachtrust en heerlijk ontbijt gaan we de volgende dag naar het naastgelegen nieuw gebouwde Trauma Healing Centrum. Vandaag is de oplevering, een officieuze opening en we krijgen er een prachtige rondleiding. Wat een bijzonder mooie plek en wat zijn we blij dat dit huis gerealiseerd kon worden met steun uit Nederland! Het is een feestelijk samenzijn met een aantal genodigden zoals de architect, de aannemer, zuster Marie-Louise, de dominee, een afvaardiging van het districtsbestuur en een aantal anderen. Het centrum draagt de mooie naam Deahouse.

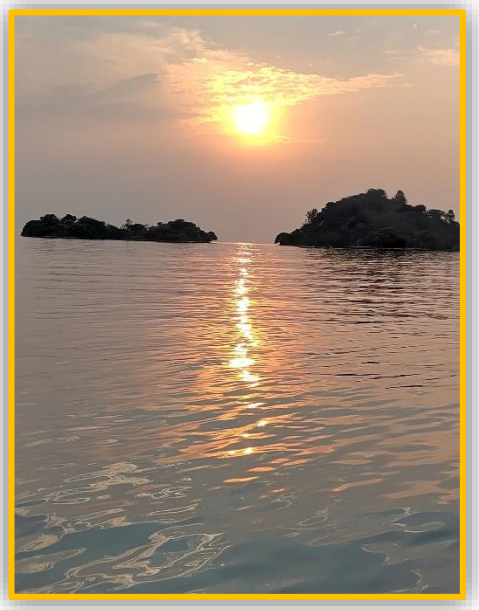

In de middag brengen we een bezoek aan het Kigali Genocide Memorial in Gisozi. Het dient als gedenkplek en is voor educatie ingericht. Het is een aangrijpende herinnering aan de tragische gebeurtenissen die er in 1994 plaatsvonden. We zijn diep onder de indruk en diep geraakt. Maar we zien ook de veerkracht, hoop en kracht waarmee de mensen in Rwanda hun toekomst opnieuw vormgeven. Dan gaan we op weg naar de Diaconessengemeenschap in Rubengera. Onderweg zien we de schoonheid van het mooie land, de prachtige heuvels, het groen, de mooie mensen op de weg, lopend of met hoge zware vrachten op de fiets. We weten niet waar we moeten kijken van al het moois en bijzonders wat zich voor onze ogen afspeelt. Dan rijdt de jeep het terrein op, en wordt meteen omringd door zingende, dansende zusters. Met stralende gezichten, een en al hartelijkheid omringen

ze ons met zoveel liefde, aandacht en gastvrijheid. We zijn dankbaar, ontroerd en blij de lieve zusters te kunnen begroeten en omhelzen.

Op zondag bezoeken we de kerkdienst in Rubengera. Wat een belevenis! Wat zijn er veel mooi geklede mensen en kinderen. Er klinkt prachtig gezang, er wordt gedanst, er zijn een aantal koren aanwezig, er is tijd voor aanbidding en een mooie preek. Er zijn lieve zusters die de dienst voor ons in het Engels vertalen. We stellen ons als delegatie voor aan de kerk en zingen twee van te voren ingestudeerde liederen. Ook zingen we met elkaar een Rwandees lied, wat wij inmiddels zelf ook geleerd hebben: Imana ni nziza, wat betekent God is goed! In de middag gaan we met net iets teveel mensen in de jeep op weg naar het Kivumeer. We maken een prachtige boottocht, zien wonderlijk mooie eilandjes, een schitterende zonsondergang en aapjes op een eiland. We leggen aan voor een heerlijke maaltijd en zetten weer voet aan wal. We slapen voortreffelijk na al onze mooie belevenissen!

We beginnen de dag samen op het terras van het guesthouse Bethel. We bidden, we lezen een stukje en genieten daarna met elkaar van een heerlijk ontbijt. De zusters verwelkomen ons ieder moment met een brede glimlach en alle gastvrijheid die je maar kan bedenken! Als we naar het guesthouse lopen vanuit ons huis, komen we op onze weg een waterreservoir op het terrein tegen. Er is een brede stenen bank omheen gemetseld. Iedere dag komen er mensen uit het dorp naartoe. Soms hebben mensen urenlang gelopen om er te komen. Op die plek gaat een van de zusters bij hen zitten. Er wordt daar naar de mensen geluisterd, ze krijgen er water, voedsel en wat ze nodig hebben. Het is een bijzondere plek en iedere keer als we er langs lopen vinden we het bijzonder om te zien hoe de zusters dienen en doen wat nodig is voor deze mensen die hulp nodig hebben.

We maken deze dag nog meer kennis met het bijzondere, veelzijdige werk van de zusters. We bezoeken het guesthouse, waar gasten altijd van harte welkom zijn. We krijgen een rondleiding door de nieuwe eetzaal. We bezoeken het naaiatelier, waar de uniformen gemaakt worden voor de zusters en voor de schoolkinderen. We bewonderen de handgemaakte kaarten, kettingen, tassen en ander moois wat de zusters in het winkeltje verkopen. We zien de stille, sobere toch sfeervolle kerkzaal waar de zusters in de morgen met elkaar de dag starten en de avond afsluiten. We krijgen een kijkje in de keuken waar zuster Julienne iedere dag met liefde en enthousiasme voor alle zusters en voor ons, een warme lunch en een warme avondmaaltijd klaarmaakt. En steeds als we een zuster tegenkomen, krijgen we die brede glimlach en een warme ontvangst. Wat voelen we ons welkom!

In de middag bezoeken we de school Indatwa op het terrein, waar 700 leerlingen uit de omgeving dagelijks les krijgen. Hier wordt duidelijk hoe de zusters zich inzetten voor de school en we zien hoe vele kinderen kansen krijgen om te leren en te ontwikkelen. Na het diner worden we verrast met dans en gezang, gebeden en Bijbellezing. Er is speciaal voor ons een welkomstavond georganiseerd. We genieten er enorm van!

De dag erna bezoeken we het ziekenhuis in Kirinda. We worden hartelijk ontvangen door de geneesheer directeur. We bezoeken verschillende afdelingen. Wat is het anders dan bij ons in Europa! Wat mag er nog veel gebeuren aan vernieuwingen voor de patiënten en de artsen. We delen snoepjes uit aan de mensen en de kinderen die daar aanwezig zijn. Wat zijn ze verrast en dankbaar! Op het terrein van het ziekenhuis wonen en werken 2 zusters. In hun huis worden we verwend met een fantastische lunch.

We genieten ervan samen met een Rwandese pastor die in Kampen theologie heeft gestudeerd. Het was een prachtige dag, met bijzondere indrukken, veel hartelijkheid en veel om dankbaar voor te zijn!

De dag erna reizen we naar het oosten van Rwanda. We gaan op safari. Onderweg genieten we van het uitzicht op de groene heuvels, de rijstvelden, de theeplantages en de vele mooie mensen die we onderweg zien. Tegen de middag zijn we in het hotel waar we met elkaar genieten van het heerlijke diner en de mooie omgeving. We zijn al vroeg op en zien de zon langzaam boven de heuvels opkomen. Adembenemend! Nog maar net in het Akagerapark zien we een grote groep apen op de weg zitten. Ze maken zich gauw uit de voeten, maar de foto's zijn uiteraard gemaakt. We ontdekken in het mooie landschap steeds weer dieren als waterbuffels, antilopen en zebra's. Dan komt uit een bosachtig gebied een groep olifanten tevoorschijn! We zien ze van heel dichtbij. We zijn zo onder de indruk van deze oer beesten. Ze zijn zo immens groot en gaan toch zo rustig hun eigen weg met elkaar naar het water. En wij mogen dat zomaar zien en aanschouwen, deze wonderlijke dieren in hun natuurlijke habitat. Wat is de schepping prachtig! Ook zien we nog een groep giraffen en het lijkt bijna alsof ze voor ons poseren. Onbeschrijfelijk mooi en speciaal om mee te maken. We zien 3 neushoorns in een open vlakte en nijlpaarden die liggen te relaxen in het meer. Wat een belevenis! De uitgestrekte vlakten, de prachtige natuur, de rust, de meren, onze picknick midden in dit bijzondere gebied, dit vergeten we echt niet meer. Arie en ik al helemaal niet, want wie kan nou zeggen olifanten en wild te hebben gezien op zijn 33e trouwdag? We rijden die avond blij en dankbaar met z'n allen in de jeep terug naar huis, naar de zusters in Rubengera.

Op zaterdag is het feest! We vieren het 50 jarig jubileum van zuster Dorien. Het is een fantastisch georganiseerd feest! Geen woorden voor! Een groot feest, met zang, dans, gebed, toespraken, heel veel mensen en ook vaak een emotioneel weerzien. Vanuit heel Rwanda zijn mensen gekomen om zuster Dorien te feliciteren en om haar te zien en te knuffelen. Er zijn zeker een paar honderd mensen en alle mensen worden uitgenodigd te blijven lunchen. Wat een gastvrijheid, wat een aandacht en liefde! Zo mooi en bijzonder en zo verdiend voor onze lieve zuster Dorien die zich al jarenlang met hart en ziel zo inzet voor de zustergemeenschap in Rubengera, het dorp, en de omgeving. Bovenal is er ook haar lang bestaande trouwe zorg voor al haar weeskinderen en hun kinderen! Een onvergetelijk feest van ontmoeting, herinneringen, verbondenheid! Het is zo duidelijk hoeveel mensen om zuster Dorien (en zuster Greet) geven! Zo mooi hoe beide zusters, Gods liefde zichtbaar mogen maken in Nederland en ook in dit prachtige land Rwanda! Zuster Dorien houdt een mooie speech waarin ze God groot maakt, eert en God dankbaar is.

Op zondag gaan we naar de Engelse kerk. We zingen met elkaar als de zegenbede ''Onze Vader'' in het Nederlands. Mieke uit onze groep begeleidt ons vakkundig en het klinkt mooi en verbindend. In de middag gaan we naar een stuk land van de zusters, met mooi uitzicht op het Kivumeer. Daar ontmoeten we een stel kinderen waar Arie een potje voetbal mee speelt. De bal is van plastic met touw erom heen. Het functioneert prima. We delen snoepjes uit. Wat zijn ook de volwassenen en kinderen er blij mee! We vragen een man die daar een woning aan het bouwen is, of we even mogen kijken. Het is bijzonder te zien hoe trots, blij en heel tevreden deze man is met zijn in aanbouw zijnde kleine woning.

Later drinken we nog een kopje Hollandse koffie op het terras bij het huis waar zuster Greet en zuster Dorien verblijven. We nemen jammer genoeg afscheid van Jan Willem en Mieke die vandaag weer naar Nederland vertrekken. Wat is het prachtig om te zien hoe er zingend en klappend hartelijk afscheid wordt genomen van hen.

Maandag bezoeken we de plaatselijke markt in Rubengera. We bezoeken de lokale groente en fruitmarkt, die een overkapping heeft gekregen dankzij sponsoring uit Amerongen. De dag erna gaan Arnoud, Anita, Arie en ik met chauffeur Polycarpe op pad. We hebben een mooi verblijf aan het Kivumeer gevonden, Eben Kivulake lodges. Een zeer hobbelige weg, met gaten en kuilen brengt ons naar de oever van het meer. We voelen al onze ledenmaten rammelen maar het is ons het meer dan waard! De tijd heeft er stilgestaan! De kleine vissersbootjes trekken aan ons voorbij, onze tafel wordt in de avond en in de vroege ochtend aan het meer gedekt. De zonsondergang en de volgende dag de zonsopkomst zullen we niet gauw meer op die manier ergens zien en ervaren! Zo mooi! We genieten enorm van de rust, de natuur en de mooie gesprekken die we hebben.

De dag erna brengen we een bezoek aan het prachtige regenwoud van West-Rwanda. Een prachtige wereld van verschillende hele hoge bomen, groene mossen en indrukwekkende natuur. We zien aapjes van tak tot tak springen, zelfs de achterkant van een chimpansee zien we in de bossen verdwijnen. We genieten van de mooie vogelgeluiden. Het is een hele klim maar een aardige, kundige gids, de hulp van houten wandelstokken die we mee krijgen, helpen ons onze weg te vinden door het heuvelachtige gebied. Het hoogtepunt en ook echt een uitdaging voor Anita en Linda, is de hangbrug. Hoog boven het regenwoud, zien we de hoogte, de diepte en de puurheid van het prachtige eeuwenoude regenwoud. Het is soms spannend maar het is een onvergetelijke ervaring die we toch echt niet zouden hebben willen missen. We rijden terug naar de zusters in Rubengera, waar we ons inmiddels allemaal thuis voelen. Het voelt fijn er weer te zijn!

Donderdag zijn we aanwezig bij de certificaat uitreiking bij de Indatwa school. Alle leerlingen van alle klassen zijn in uniform en hebben een baret op. De kinderen worden toegesproken, bemoedigd

en gemotiveerd door het schoolhoofd, leraren en de dominee. Er wordt gebeden, gezongen en gedanst. In een plechtige ceremonie lopen de kinderen langs ons heen. Het is een officiële en feestelijke dag! Wij helpen met het uitreiken van de certificaten van de kleuters. De ouders zijn uitgenodigd, er zijn cadeautjes en lekkernijen.

De leerlingen die naar de middelbare school gaan en gaan studeren krijgen een emmer mee die ze daar nodig hebben. En zoals dat gaat bij een Rwandees feest, iedereen mag blijven voor de warme lunch met een feestelijk flesje Fanta erbij. Er is gekookt voor meer dan 500 mensen! Ongeëvenaarde gastvrijheid en hartelijkheid. Wat een feest met zoveel kinderen en hun ouders!

In de middag brengen we een huisbezoek bij mensen in de bergen rondom Rubengera. De weg ernaartoe is hobbelig en niet geasfalteerd. Inmiddels zijn we er helemaal aan gewend. We worden heel hartelijk ontvangen in het huis van een gezin met 3 kinderen en een ander kind wat er als vanzelf bij hoort. Er zijn stoelen voor ons allen klaargezet, er is Fanta en water voor ons op tafel gezet. Het huis is vrijwel leeg, niets aan de muur, geen bank of ander meubilair. Er wordt op het land gewerkt en het leven is er niet makkelijk. We krijgen een inkijkje in het leven, in hun huis, het gezin, het dorp en we zijn er stil van. Dan gaat de moeder met haar 3 dochters voor ons dansen.

Wat een vreugde en blijdschap geeft dat. Hun hele gezicht klaart op en ze hebben zichtbaar plezier. We danken en bidden met elkaar en dat geeft verbinding, hoop en kracht.

Vrijdagmorgen ontbijten we bij zuster Dorien en zuster Greet op het terras buiten met prachtig uitzicht op de groene heuvels. Anita en ik gaan nog naar het winkeltje van de zusters om souvenirs te kopen zodat we nog lang aan deze reis zullen denken! Vandaag is de dag dat we naar Nederland gaan vertrekken. En van hier vertrekken valt ons zwaar. Tijdens de lunch spreekt zuster Marie-Louise ons toe en er wordt voor ons gezongen. Arie en Arnoud spreken tot de zusters namens ons en zingen getweeën het zegenlied; The Lord guide you and keep you, voor alle zusters. Dan komt de inmiddels ons zo bekende, geliefde chauffeur Polycarpe ons ophalen en zal ons naar de luchthaven brengen. Afscheid nemen van deze plek, alle lieve zusters is erg moeilijk. Het is bijzonder hoe liefdevol, mooi, met een lach en een traan het afscheid verloopt. Denk niet dat we ooit eerder zo liefdevol, oprecht en met volle aandacht zijn uitgezwaaid! Rwanda, de zusters, de mensen, het mooie land, deze reis met elkaar, we zullen het niet vergeten en in herinnering houden!

Alle ervaringen, herinneringen, belevenissen koesteren we! We zijn de zusters enorm dankbaar voor deze werkelijk onvergetelijke reis! Onze Hemelse Vader danken we voor wat we mochten ervaren en beleven! En voor het veilig weer thuis komen van ons allemaal!

Nu we weer terug zijn

Als we weer in Nederland zijn duurt het dagen lang voordat we onze draai kunnen vinden. We zijn ons zo bewust geworden van hoe wij hier in west Europa leven en hoe er in Rwanda op veel plekken wordt geleefd. Er komt hier altijd water uit de kraan, de elektriciteit doet het, dat is in Rwanda wel anders. We hebben in de ogen gekeken van mensen die armoede kennen, die een zwaar en moeizaam leven hebben. In de ogen van de armen en de kwetsbaren zien we Jezus, die met ontferming en liefdevolle ogen kijkt en voor hen zorgt. Dat raakt en blijft bij. Wat hebben we een levenslust, veerkracht, hoop en veel geloof in deze ogen gezien! Imana ni nziza. God is werkelijk goed en dat zingen ze volmondig en dagelijks. Het antwoord is Ibihe byose wat in het kinyarwanda betekent: Te allen tijde!!

Namens de delegatie Rwanda augustus 2026

Linda Koornneef

